

Títol: DULCES RESONABAT SONUS. La música eclesiàstica a la capella reial de Martí l'Humà

Grup: Locus Desperatus

Xarxes:

Facebook: @desperatuslocus

Twitter: @DesperatusLocus

Instagram: @locusdesperatus

Intèrprets:

Anaïs Oliveras i Irene Mas, sopranos

Aniol Botines, tenor

Meritxell Genís, mitja viola

Pepe Luna, llaüt i llaüt guitarrenc

Oriol Casadevall, viola

Biografia del grup:

El 2012, després de coincidir en altres projectes de música medieval, Pepe Luna, Oriol Casadevall i Meritxell Genís engeguen el grup Locus Desperatus. El nom està inspirat en un terme codicològic, la ciència que estudia els manuscrits, i fa referència a un passatge sense esperança, desconegut pel lector.

Amb la voluntat d'explorar espais sonors desconeguts pel gran públic, un dels objectius de Locus Desperatus és apropar a l'espectador, la cultura i la societat medieval per mitjà dels diferents estils i repertoris de l'extens patrimoni musical de l'edat mitjana. Per assolir aquesta aproximació, el grup proposa un format de concert diferent, interdisciplinar, ja sigui incorporant altres disciplines artístiques –dansa, literatura- o bé més teòriques, com conferències d'historiadors o historiadors de l'art. D'altra banda, Locus Desperatus també ofereix altres activitats relacionades amb la difusió de la música medieval, com tallers pedagògics per escoles i conservatoris, cursos d'audició per a tot tipus de públic i conferències especialitzades.

El treball del grup es centra sobretot, en la polifonia de l'Ars Nova i del Trecento italià, sense renunciar als repertoris de la monodia profana de l'Ars Antiqua, l'Ars Subtilior i la polifonia franco-flamenca del s. XV.

Programa:

Kyrie, Rex immense; Dulcis potens - Anònim. E-Bbc MS 971, fol. 9v-10

[Un fior gentil] - Disminució instrumental anònima sobre un original vocal d'Antonius 'Zacharias' de Teramo. I-FZc MS 117 (Còdex Faenza), fol. 82-82v

Gloria, splendor patris - Anònim. E-Bbc MS 971, fol. 1v-3v

Rosetta che non canbi may colore - Disminució instrumental anònima sobre un original vocal d'Antonius 'Zacharias' de Teramo. I-FZc MS 117 (Còdex Faenza), fol. 82v-83v

Credo - Sortis. E-Bbc MS 971, fol. 3v-6

Inperayntz de la ciutat; Verges ses pas misericordiosa - Motet anònim. E-MO MS 1 (Llibre Vermell), fol. 25v-26

Iorlevie - Disminució instrumental anònima sobre un original vocal també anònim. I-FZc MS 117 (Còdex Faenza), fol. 43-43v

Sanctus, Sacro sanctus pater; Sanctus miro gaudio - Anònim. E-Bbc MS 971, fol. 6v-7

Agnus Dei - Anònim. E-Bbc MS 971, fol. 7v-8

Apollinis eclipsatur; Zodiacum signis; In omnem terram - Motet de Bernard de Cluny. F-Sm 222 C.22, fol. 64v-65

Notes de programa:

D'ençà de 1379, l'encara primogènit Infant Joan comptava amb una capella de música pròpia per on hi passaren els millors ministrers i xantres del moment, destinats a interpretar, a banda dels cants de missa, motets, rondós, balades i virolais.

Sembla ser que els xantres, i en especial aquells que estaven al servei del Papa, eren els millors compositors de l'època, *car ells saben d'aço, e com sia fet*.

El frare Steve de Sort, xantre i *bon sonador d'orguens e hom religios e de bona condició*, entra al servei de Joan I d'Aragó al 1395, provinent de l'entorn d'Avinyó per recomanació del seu ambaixador a la cort papal. El 1396, amb la mort del rei Joan, el xantre passa al servei del nou monarca Martí l'Humà, on formarà part de la millor plantilla de xantres que mai havia conegut el regne. Steve de Sort és autor del *Credo* de la famosa *Missa de Barcelona* (Manuscrit M971 de la Biblioteca de Catalunya), una de les obres més notables de la polifonia religiosa del segle XIV.

Ens endinsem doncs, en el repertori polifònic religiós que ressonava a l'entorn de les capelles dels darrers monarques de la dinastia reial catalana. El repertori polifònic ordinari de la missa del s. XIV i inicis del XV conservat als territoris de la corona catalana es troba en 12 manuscrits. En general, es tracta d'obres a tres veus i tenen una estreta relació amb l'estil musical que es practicava al voltant de la cort papal avinyonesa. Podem datar aquesta influència entorn l'any 1353, quan quatre xantres d'Avinyó es desplaçaren a la cort catalana per entrar al servei de les seves capelles. Amb l'impuls de Joan I, el nou estil musical es comença a practicar a les esglésies i monestirs de la Corona, no sense certa resistència, tal i com ho demostren les reticències expressades per Francesc Eiximenis a la seva obra, *Primer del Crestià*.